

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14080

Tarih : 25.09.2025

Özgül SAKİ
İstanbul Milletvekili

34668

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. maddesi ile TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca Sağlık Bakanı sayın **KEMAL MEMİŞOĞLU** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

ÖZGÜL SAKİ

İstanbul Milletvekili

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu (TİTCK), 25.06.2025 tarih ve E-24931227-000-5674958 sayılı işlemiyle, cinsiyet uyum sürecinde kullanılan ergenliği baskılayıcı hormon düzenleyici ilaçların 21 yaş altındaki bireylere tıbbi gereklilik olup olmadığına bakılmaksızın reçete edilmesini yasaklamıştır.

Uluslararası bilimsel kılavuzlar (Dünya Transgender Sağlık Profesyonelleri Birliği / WPATH Bakım Standartları, Uluslararası Hastalıkların Sınıflandırılması / ICD-11, Mental Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı / DSM-5 vb.), ergenliği baskılayıcı hormon düzenleyicilerin geri dönüşümlü, geçici ve yaşam kurtarıcı etkilerini ortaya koymaktadır. Buna rağmen Bakanlığın söz konusu kararı, bilimsel dayanaklardan çok, “muğlak toplumsal değerler” gerekçesiyle aldığı, mevcut tedavileri de bir anda sonlandırarak telafisi imkânsız zararlar doğurabilecek nitelikte olduğu kamuoyunda tartışılmaktadır.

Ayrıca Türk Tabipleri Birliği, Türk Tabipleri Birliği Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu (TTB-UDEK) ve Türkiye Psikiyatri Derneği (TPD) gibi meslek örgütleri ve uzmanlık kuruluşları tarafından yapılan bilimsel açıklamalarda bu kararın:

- Hekimlerin bilimsel gerekliliklere uygun karar alma özerkliğini ortadan kaldırdığı,
- Cinsiyet hoşnutsuzluğu yaşayan bireylerin sağlık hizmetine erişimini engellediği,

- Genç trans bireylerde depresyon, anksiyete, intihar riski gibi hayati tehlikeleri artırdığı,
- Anayasa'nın 17. ve 56. maddeleri ile güvence altına alınan yaşam hakkı ve sağlık hakkını ihlal ettiği

belirtilmiştir.

Bu doğrultuda:

1. TİTCK'nın 25.06.2025 tarihli kararı alınırken, hangi bilimsel araştırma ve akran denetiminden geçmiş kılavuzlar dikkate alınmıştır?
2. "Cinsiyet Değişikliği Denetim ve Değerlendirme Bilimsel Komisyonu"nun üyeleri kimlerden oluşmaktadır? Bu komisyon hangi bilimsel yöntemlerle, hangi sağlık kurumlarını denetleyerek söz konusu yasağa gerekçe üretmiştir?
3. Kararın gerekçesinde belirtildiği gibi, "dünya genelinde benzer karar alan ülkeler" hangileridir? Bu ülkelerdeki uygulamalar ile Türkiye'de alınan yasaklama kararının kapsamı aynı mıdır?
4. Kararda "hasta güvenliği" gerekçe gösterilmişse, neden hormon baskılayıcıların 21 yaş altı bireylerde cinsiyet hoşnutsuzluğu dışındaki endikasyonlarda kullanımına izin verilmiştir?
5. Halihazırda ergenliği baskılayıcı hormon tedavisi gören 21 yaş altı bireylerin tedavilerinin bir anda kesilmesiyle ortaya çıkacak sağlık riskleri için herhangi bir geçiş planı hazırlanmış mıdır?
6. Türk Medeni Kanunu'nun 40. maddesi uyarınca 18 yaşını doldurmuş bireylerin cinsiyet değiştirme ameliyatı olabilmeleri için gerekli olan en az 6 aylık hormon tedavisinin, TİTCK'nın kararıyla fiilen imkânsız hale getirilmesi hukuka uygun mudur?
7. Dünya Sağlık Örgütü, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi'nin trans bireylerin sağlık hizmetlerine erişimine ilişkin çağrı ve yükümlülükleri göz önüne alındığında, Bakanlığınızın bu kararı ayrımcılığa yol açtığını düşünüyor musunuz?